Rok 1873. Kraków, piątek 4 kwietnia Nr. 78.

Dziennik KRAJ wychodzi codzień rano z wyjątkiem dni poświątecznych.
Numer pojedyńczy w Krakowie i Lwowie kosztuje 5 centów.

Przedpłata wynosi:

	rocznie	kwart.	mies.
w Krakowie	12 złr. —	3 złr. —	1 złr.
w Austrji z przesyłką	16 „	4 „	1 „ 40.
w Niemczech	12 tal. —	3 tal. —	1 tal.
we Francji	80 fr. —	20 fr. —	7 fr.
w Serbji, Włoszech, Rumunii i Szwajc.	48 fr. —	12 fr. —	4 fr.
w Turcji	64 „	16 „	6 „
w Belgji	56 „	14 „	5 „

KRAJ

Przedpłatę przyjmuje Administracja dz. Kraj, urzęda pocztowe austrjackie i zagraniczne, oraz niżéj wymienione ajencje.
Redakcja, Administracja i Ekspedycja miejscowa w Krakowie ul. Mikołajska l. 435.
Listów niefrankowanych nie przyjmuje się.
Reklamacje nieopieczętowane wolne od opłaty i uwzględnia się je tylko w terminie 8 dni. — Rękopisów nie zwraca się.

Cena ogłoszeń (inseratów).
w pierwszém umieszczeniu wiersz . . 8 cnt.
w każdém następném umeszcz. wiersz 5 „
Stempel od każdorazowego umieszcz. 30 „
Ogłoszenia przyjmuje administracja i ajencje.

Ajencje przyjmujące przedpłatę. W Krakowie: M. Dworski. Skład papieru Ż. J. Wywiałkowskiego, handel Wierzuchowskiego. — **We Lwowie:** Księgarnia Gabrynowicza i Szmidta.
Ajencje przyjmujące ogłoszenia. W Krakowie: Marjan Dworski. — **We Lwowie:** Ajencja dzienników A. J. Piątkowskiego. — **W Tarnowie:** Księgarnia Gazdy. — **W Wiedniu:** B. Wołowsk Administrateur de la Gazette des 'Etrangers, Wien Kolovratring 9. — Hasenstein & Vogler, Neuer Markt Nr. 11. — Oppelik, Wolzeile Nr. 22. — Rudolf Mosse, Seilerstätte Nr. 2. — Filip Löb, biuro anosów, Wolzeile Nr. 2. — **W Pradze:** Ferdinandsstrasse Nr. 38. — **W Berlinie, Monachjum, Zürichu i St. Gallen:** Rudolf Mosse München, Windermachergasse, 3. — **W Hamburgu, Frankfurcie** nad **Menem, Berlinie i Lipsku, Bazylei, Zürichu, St Gallen, Genewie i Sztutgardzie:** Hassenstein & Vogler. — **W Paryżu:** Księgarnia Władysława Mickiewicza „Librairie de Luxembourg rue de Tournon 16."

Ogłoszenie przedpłaty na „Kraj".

Od dnia 1 kwietnia cena przedpłaty wynosi:

	W Krakowie:	W całéj Austrji: (z przesyłką pocztową)
rocznie . .	12 złr.	16 złr.
półrocznie	6 „	8 „
kwartalnie	3 „	4 „
miesięcznie	1 „	1 „ 40 c.

Pojedynczy numer w Krakowie i we Lwowie kosztuje tylko 5 centów.

Najtaniéj i najwygodniéj przesełać można prenumeratę przekazami pocztowemi.

Kraków 3 kwietnia.

Wczoraj kwadrans na jedenastą zrana otworzył hr. Andrassy pierwsze posiedzenie delegacji austrjackiéj. Obrany prezydentem Schmerling rozwinął w swojéj mowie zadowalniający, jak zwykle w takich przemówieniach bywa, obraz zewnętrznych i wewnętrznych stosunków państwa i wróżył ztąd o spokojnym przebiegu sesji. Polacy byli obecni wszyscy, z wyjątkiem Smolki. W południe została otwartą delegacja węgierska, w któréj Mailath przemówił zupełnie w stylu Schmerlinga. Ponowny wybór biura nie miał miejsca, gdyż obecna sesja jest tylko dalszym ciągiem ostatniéj sesji delegacji. Dziś rozpoczynają się czynności komisji delegacji węgierskiéj.

Mniemane agitacje w Galicji na korzyść dzisiejszéj większości sejmowéj, o które *Presse* posądza nawet starostów, są po prostu wyrazem obawy centralistów, aby rzeczywiście nie rozpoczęły się w Galicji z powodu wyborów bezpośrednich agitacje narodowe. Ale to są śmieszne obawy; agitacje muszą być i będą; chociaż centraliści przeprowadzają wybory bezpośrednie jedynie w swoich widokach, przecież nie mogą nam brać za złe, jeżeli ich własnéj broni przeciwko nim samym użyjemy.

Sejm węgierski zawiesza swoje czynności aż do 22 kwietnia; odbędą się jeszcze tylko dwa krótkie posiedzenia celem ogłoszenia ustaw.

Sejm niemiecki już poraz trzeci obraduje nad wnioskiem o rozciągnieniu swojéj kompetencji na całe prawo cywilne w Niemczech, i niewątpliwie przyjmie takowy, jak już przyjął go po dwakroć w ciągu bieżącéj sesji. Lecz niewiadomo, jaki los spotka ten wniosek w radzie związkowéj; Bawarja nie chce się pozbyć swéj odrębności prawodawczéj; dopiéro gdy rządy wirtemberski i saski przejdą na stronę tych, co się zgadzają na zaprowadzenie powszechnego niemieckiego prawa cywilnego, opór Bawarji stanie się bezowocnym.

Telegraf donosi z Petersburga o ukazie, którym car polecił ministrowi oświaty, hr. Tołstoj, zwinąć osobne państwowe i rabińskie szkoły dla żydów, a natomiast otworzyć seminarja i szkoły początkowe. Reforma ta jest wielkiéj doniosłości nietylko dla samych żydów, ale także pośrednio dla polskiéj ludności zabranych prowincji, gdzie żydzi stanowią $^1/_5$ wszystkich mieszkańców. Wykładowym językiem w nowo otwierających się szkołach będzie język rossyjski; jeżeli nadto rząd zechce tolerować religijne wyobrażenia żydów przynajmniéj z początku, staną się oni prędko wiernymi sprzymierzeńcami Rossji, jak w Austrji i Prusach są wiernymi przyjaciołmi Niemców.

Rozprawy w izbie wersalskiéj nad urządzeniem municypalności lugduńskiéj dały powód do tak gwałtownych wystąpień ze strony monarchistów, oraz republikanów, że przedwczoraj Grévy, zwykle umiarkowany, rozważny i od wszystkich stronnictw szanowany prezydent widział się zmuszonym zamknąć posiedzenie i podać się do dymisji. Deputowanym, któremu głównie należy przypisać winę tego wypadku, jest markiz de Gramont, członek prawego środka: nie chciał on usłuchać przywołania do porządku. Niepodobieństwem atoli było, ażeby izba na prawdę przyjęła dymisję Grévy; jakoż otrzymujemy wiadomość telegraficzną, że przy ponownym wyborze prezydenta znowu go obrano znaczną bardzo większością.

Republikańska lewica roztrząsała na zebraniu petycje, żądające od izby rozwiązania tejże. Są one ugrupowane podług departamentów i obejmują już 590,000 podpisów. Następnie obradowano nad projektem municypalnéj organizacji Lugdunu, i zebranie uchwaliło, że po dyskusji ogólnéj będzie głosować przeciw dyskusji nad pojedynczemi artykułami, aby w ten sposób uzyskać zwłokę. Gdyby się zaś to nie udało, wtedy lewica będzie popierać pierwotny projekt rządowy, który zostanie wniesiony jako poprawka do projektu komisji.

Energiczne środki, jakie rząd przedsięwziął przeciw popieraniu karlistów ze strony Francuzów, zostały spowodowane zamordowaniem przez bandy karlistowskie czterech urzędników francuskich na hiszpańskiéj kolei północnéj. Słychać, że prefekta wschodnich Pirenejów usunął rząd z posady, gdyż nie wypełnił rozkazu aresztowania Don Carlosa, oraz nie wykonał innych przepisów względem karlistów.

Na wtorkowém posiedzeniu parlamentu włoskiego deputowany Broglie wniósł interpelację z powodu zaburzeń, jakie miały miejsce w Rzymie między młodzieżą postępową a klerykalną, w skutek niedzielnego kazania w kościele Gesu. Interpelant ganił postępowanie kaznodziei, który nadużył wolności kazalnicy dla gwałtownego wystąpienia przeciw krajowi i istniejącym instytucjom, lecz również ostro potępił to, że ludność samowolnie broni praw deptanych przez klerykalistów. W odpowiedzi na interpelację oświadczył minister sprawiedliwości, że nie dopuści naruszenia ustaw, i że śledztwo co do tych zaburzeń już jest nakazane. Broglie został z odpowiedzi ministra zadowolony.

Gorczakow ogłosił okólnik o stosunkach hiszpańskich wcale nieprzychylny rzeczypospolitéj, a w którym stwierdza jednozgodne zapatrywanie się wielkich mocarstw na niepewność obecnego stanu rzeczy w Hiszpanji. Jako przyczynek do spółczesnych dziejów tego kraju, podajemy fakt następujący: Gubernator Malagi nie ma najmniejszéj władzy; zbrojni ochotnicy utrzymują wprawdzie porządek w mieście i zapobiegają pożarom i rabunkom, ale zato nie wpuszczają ani wojsk rządowych, ani żandarmerji, ani żołnierzy komory celnéj i na wielką skalę trudnią się przemycaniem towarów. Nie idzie zatém, aby rzeczywiście smutny stan rzeczy w Hiszpanji usprawiedliwiał zachowanie się gabinetów europejskich. Uznanie rzeczypospolitéj z ich strony, nadałoby znaczną moralną powagę rządowi madryckiemu, a w niczém nie zrobiłoby uszczerbku interesom ich poddanych i nie oznaczałoby bynajmniéj mięszania się w sprawy Hiszpanji.

Korespondencje „Kraju".

Lwów 2 kwietnia.

C. [Z klubu postępowego polskiego — komitet przedwyborczy — teatr]. — Z poufnego posiedzenia wydziału klubu postępowego polskiego odbytego wczoraj przy dość licznym udziale członków, mogę wam tyle donieść, że odczytano na niem pismo od doktora Smolki, w którém tenże oświadcza, iż gotów jest zdać sprawę z ostatniéj kampanji delegacyjnéj, lecz że w tym celu dopiero po świętach zjechać będzie mógł do Lwowa. Klub uchwalił tedy wystosować pisemne zaproszenie do niego, a zarazem ułożył szereg interpelacji, na które Smolka odpowiadać będzie musiał w celu wyjaśnienia sytuacji a raczéj dania wskazówek jakiego programu nam się nadal imać należy. Wybrawszy komisję z siedmiu członków, mającą się zająć utworzeniem komitetu przedwyborczego, dla przeprowadzenia wyborów bezpośrednich, w myśl programu przez kraj przyjąć się mającego, zamknięto posiedzenie.

Wczoraj zawiadomił pan namiestnik owych panów z naszéj szlachty, których staraniem obraz Brandta „Odsiecz Wiednia" zakupiony został na podarek ślubny dla arcyksiężniczki Gizeli, że dostojna narzeczona oświadczyć miała gotowość przyjęcia deputacji arystokracji polskiéj, zamierzającéj przy sposobności wręczenia tego daru, złożyć jéj najszczersze życzenia w imieniu całego kraju. Deputacja ta, która już w tych dniach udaje się do Wiednia, ma się składać z pp. Gołuchowskiego, Sapiehy, Siemińskiego, Romaszkana i Potockiego.

Dziś przejdzie po scenie naszéj nowość, znana tylko z niemieckich przedstawień, pani majstrowa z Chorążczyzny, operetka podług niemieckiéj „Drei paar Schuhe" do naszych stosunków przerobiona przez Edwarda Błotnickiego. W składzie zarządu sceny naszéj zaszły w tych dniach dość ważne zmiany, mianowicie dyrekcję artystyczną w miejsce p. Smochowskiego objął p. Cetner, zarząd zaś pan Łoś. Ustępują zaś panowie Podlewski, Halski i jak wyżéj wspomniałem Smochowski, tak, że z grona założycieli towarzystwa, które jakoś żadną miarą nie chce przyjść do skutku, pozostali tylko jeszcze panowie Muszyński i Niedzielski.

Wiedeń 2 kwietnia.

ω Ktoby sądził, że centraliści po przeprowadzeniu „reformy wyborczéj", która ułożoną została w interesie ich partji, już myśleć nie będą o dalszém wyzyskiwaniu swéj pozycji, tenby się bardzo mylił. Dowiaduję się właśnie, że już teraz omawiają między sobą środki, jakich użyć wypadnie, by mieć przy wyborach bezpośrednich przeważną większość. Zaczynają się znosić po prowincjach z komitetami niemieckiemi, które w różnych formach istnieją jako pozostałość z czasów hohenwartowskich. Słyszałem nawet, że się zajmowano kwestją funduszów na cele agitacyjne przy wyborach. A ponieważ teraz mają nadzieję, że i po prowincjach znajdzie się większa gotowość do ofiar niż dotąd (bo się żalono przy wyborach pośrednich na skąpstwo fabrykantów niemieckich), więc ma być i pod tym względem urządzona agitacja na całéj linji.

Gorętsi z nich mają nadzieję, że za pomocą dziennikarstwa i wpływów rządowych mieć będą centraliści dwie trzecie części głosów w przyszłym parlamencie, i że panowanie ich utrwaloném zostanie na lat sześć, a przez tak długi przeciąg czasu zdołają z pruska po niemiecku ukonstytuować Austrję. Coby w takim razie było nadal, o tém nie mówią; ale nietrudno postawić sobie horoskop.

Przyszłości, nawet bliskiéj, nikt nie odgadnie; ale to pewna, że — jeżeli usiłowania sprężyste z jednéj strony nie natrafią na odpowiednią agitację z drugiéj strony — centraliści (chociaż są w mniejszości) zwyciężą przy wyborach następnych.

Wszystko obecnie od tego zależy, czy „czynniki federalistyczne", mające za sobą i większość i dobrą sprawę i dobrą wolę, potrafią się złączyć solidarnie w czynie, jak się mniéj więcéj zgodziły na zasadę federacyjną. Tu skutek zależy od jednego kierunku całéj akcji i poddania się wszystkich czynników pod jednę dyrekcję; bo wtedy tylko będą mogły być równe szanse dwóch partji przeciwnych — centralistycznéj i federalistycznéj.

Niemcy liczą na niepodobieństwo połączenia się wszystkich żywiołów federalistycznych i tuszą sobie, że im się uda tu i owdzie wbić klin między zwarte szeregi nieprzyjaciół.

Z wiadomości politycznych — oprócz zebrania się delegacji wspólnych — nie ma nic ważnego. Rząd w ostatnich czasach pilnie zwraca uwagę na Dalmację. Koncesjami materjalnemi stara się zneutralizować „dążności aneksyjne" w tym kraju; bo jak słychać po zawarciu ugody poprawnéj chorwackowęgierskiéj chcą tam Węgrzy, a z nimi i Chorwaci (aby na pierwszém miejscu w téj sprawie stanęli) zająć się energicznie kwestją „przyłączenia" Dalmacji do krajów korony węgierskiéj i tę sprawę poruszyć w sejmach obu krajów.

Świeże wiadomości z Pesztu zapowiadają bliskie zakończenie kwestji węgiersko chorwackiéj, gdyż na ostatniéj wspólnéj konferencji okazało się nader pojednawcze usposobienie z jednéj i drugiéj strony.

Będziemy mieli wkrótce dwulicowy obraz ugody Węgrów z Chorwacją i Niemców z Galicją, któréj — miasto szerszéj autonomji — nadano *Wahlverfassung* tendencyjną.

Kraków. [Posiedzenie rady miejskiéj dnia 3 kwietnia.]

Początek posiedzenia o godzinie $5^1/_2$ wieczorem. Przewodniczy 1szy wice-prezydent dr. Szlachtowski, radców obecnych 49.

Nim przystąpiono do obrad nad sprawami na porządku dziennym zamieszczonemi, odczytał sekretarz rady p. Zawiłowski pismo 1go wice-prezydenta dr. Szlachtowskiego, którém rezygnuje z urzędu wice-prezydenta m. Pismo to odesłano do sekcji prawniczéj.

Z pomiędzy innych pism i podań wniesionych do rady zasługuje na wzmiankę: odezwa delegata namiestnika wzywająca radę, aby się postarała o inny dogodniejszy lokal dla wyższéj szkoły realnéj;

pismo zarządu towarzystwa pedagogicznego we Lwowie, którém donosi o zamiarze urządzenia w miesiącu lipcu r. b. w Krakowie uroczystego obchodu pamiątki założenia narodowéj komisji edukacyjnéj, prosząc zarazem o ugoszczenie członków tegoż towarzystwa i odezwa rady szkolnéj kraj. zatwierdzającéj wybór dr. Kuczyńskiego, dr. Burzyńskiego i ks. Górnickiego do miejskiéj deputacji gimnazjalnéj, jakoteż wybór dr. Rozwadowskiego, dr. Weigla i Aleksandrowicza do m. deputacji dla szkół realnych.

Następnie zawiadomił sekratarz radę, że namiestnictwo udzieliło budowniczemu miejskiemu p. Nowickiemu konsens do wykonywania czynności samoistnego budowniczego; wreszcie że komisja wodociągowa zawiązała wstępne rokowania z p. Ant. Gabriellim, przedsiębiorcą budowy wodociągów w Wiedniu i z panem Brandtem dyrektorem towarzystwa budowy wodociągów w Berlinie, względem zaprowadzenia wodociągów w Krakowie.

R. m. Biesiadecki postawił wniosek o rozszerzenie [illegible]usza miejskiego i urządzenie w tymże mieszkania dla pre-

zydenta miasta. Wniosek ten odesłano do sekcji ekonomicznéj.

R. m. dr. Warschauer interpeluje prezydjum, czy zarządziło dochodzenie prawdziwości zarzutów uczynionych niedawno w jednym z dzienników miejscowych lekarzowi dzielnicy III.

W imieniu prezydjum oświadczył wiceprezydent dr. Strzelecki, że śledztwo z tego powodu zarządzone jest w toku.

R. m. dr. Biesiadecki wnosi dwie interpelacje, a mianowicie:

1) czy wnioski komisji budowy szkół zostały już wzięte pod obrady komisji uporządkowania miasta;
2) czy znany jest prezydjum wypadek cholery, który zaszedł niedawno na Kaźmierzu, i czy sekcja na trupie została dokonaną.

Na pierwszą z tych interpelacji przewodniczący obiecał późniéj odpowiedzieć, a na ostatnią odpowiedział wiceprezydent dr. Strzelecki, że wypadek, o którym p. Biesiadecki wspomina, jest znany prezydjum; że jednak według raportu fizyka miejskiego tak ten wypadek jak i kilka innych późniejszych nie stwierdziły istnienia w Krakowie cholery epidemicznie. Dlatego ograniczono się tylko na zwykłych środkach ostrożności.

Na interpelację r. m. Bochenka wniesioną na ostatniem posiedzeniu w sprawie dr. Borzobohatego, odpowiedział wiceprezydent dr. Strzelecki w zastępstwie prezydenta, że postępowanie magistratu było oparte na ustawie, jednak nieoględne. Z porządku dziennego uchwalono na wniosek komitetu ustanowionego w celu obmyślenia sposobu uczczenia uroczystości zaślubin najdostojniejszéj arcyksiężniczki Gizeli wysłać deputację składającą się z trzech osób z grona rady, która wręczy adres tak Najjaśniejszemu Państwu jakoteż arcyksiężniczce Gizeli.

Oprócz tego ustanowiono dwa posagi po 250 złr., które otrzymać mają dwie pary należące do stanu rzemieślniczego, zawierające w bieżącym roku związek małżeński. Ocenienie kwalifikacji kandydatów i rozdanie posagów pozostawiono sekcji IV. Sprawozdawcą był r. m. Milieski.

Następnie wzięto pod obrady sprawę rezygnacji dra Dietla z prezydentury miasta.

W obszerném sprawozdaniu wyłuszczył sprawozdawca r. m. Rydzowski możliwe powody, które prawdopodobnie skłoniły prezydenta do tego kroku, a między temi jako najważniejsze przytoczył: wykonywanie przez sekcje czynności, które właściwie powinien wykonywać magistrat, i wielka liczba komisyj rady m., w których sprawy zalegają. W końcu podniósłszy zasługi dra Dietla jako prezydenta, postawił następujący wniosek: Przyjąć rezygnację dra Dietla z prezydentury m. Krakowa, uznaje wielkie jego zasługi jako prezydenta i wyraża żal z powodu usunięcia się jego od spraw miejskich.

R. m. Zieleniewski wniósł, aby zawiesić posiedzenie i wysłać z grona rady trzech delegatów, którzy w imieniu rady pełnéj przedłożą gorące życzenia z prośbą, aby prezydent cofnął swoją rezygnacją.

Po dość długiej naradzie sekcja III zgodziła się na ten wniosek, który następnie poddany pod głosowanie przyjęty został większością głosów.

Delegowano więc natychmiast do prezydenta: r. m. dr. Majera, X. Górnickiego i Zieleniewskiego w celu rokowań względem cofnięcia rezygnacji.

Rokowania odniosły pomyślny skutek. P. Majer oznajmił zgromadzonym że p. prezydent, uważając niniejszą uchwałę rady za nowy dowód zaufania cofa rezygnację. (Oklaski!)

W dalszym ciągu obrad uchwalono zahypotekować pożyczkę na nieruchomościach miejskich;

przyjęto rezygnację dr. Korczyńskiego z urzędu radcy m. a w jego miejsce uchwalono powołać X. Walerjana Serwatowskiego; nakoniec przyjęto cztery osoby do gminy tutejszéj.

Koniec posiedzenia o godz. 8 wieczór.

Poznań. [Sprawa kółek włościańskich — znaczenie konserwatyzmu w naszém społeczeństwie — włościanie kościańscy — szkoła rolnicza w Żabikowie.]

Z powodu żywego zajęcia, jakie obudziła sprawa kółek rolniczych włościańskich, patron takowych p. M. Jackowski przesłał list do *Dziennika Poznańskiego*, w którym podaje praktyczne rady dla założycieli kółek. Sprawa ta jest nader ważną i życzyćby należało, aby właściciele ziemscy W. Księstwa i w ogóle ludzie gorliwi o podniesienie rolnictwa i dobrobytu włościan poparli ją z całą gorliwością. P. Jackowski, który w tym względzie położył już niemałe zasługi, podaje najpraktyczniejsze środki do załatwienia téj sprawy z największą korzyścią dla kraju.

Przedewszystkiem, powiada p. J., należy pokonać przesąd i uprzedzenie włościan i usunąć nieufność, z którą jednak daleko trudniéj dać radę, albowiem jest sztucznie podtrzymywana przez indywidua nam nieprzyjazne. Gdy się jednak udało uprzątnąć te pierwsze zawady, należy przystąpić do zawiązania kółek, które nie powinny przekraczać granic parafji, albowiem w niéj ześrodkowują się interesa religijne i sąsiedzkie parafjan.

Zebranym włościanom należy przedstawić korzyści, jakie wynikną z zawiązania kółka, którego zadaniem będzie naradzać się wspólnie nad uprawą roli, podniesieniem urodzajności, obchodzeniem się z mierzwą, polepszeniem łąk, uprawą warzywa, hodowaniem inwentarza, hodowlą pszczół, stawianiem budowli i t. d. Środkiem do upowszechnienia w tym względzie wiadomości mogą być książki, czasopisma, wykłady, dysputy, udzielanie wzajemnie spostrzeżeń i inne tym podobne. Przytém na założycielu każdego kółka włościańskiego leży obowiązek wykazania korzyści materjalnych, wynikających z zasady łączności, która daje możność zakupywania wspólnie nasion lub rozmaitych narzędzi i machin rolniczych, na czém dotychczas zbywa naszym włościanom. Najtrudniejszym zapewne warunkiem jest wnoszenie składek, bez których przedsiębiorstwa będą niemożebne. W tym razie przykład przyjmowanych do kółka członków honorowych, szczere przemówienie do poczciwego serca włościanina polskiego, i wykazanie wspólnéj korzyści zachęci ich do wnoszenia składek. Po przedyskutowaniu projektu i zredagowaniu ustaw, należy przystąpić do wyboru zarządu, który będzie się składał z przewodniczącego, jego zastępcy, sekretarza i kasjera. Członkami zarządu powinni być, o ile to będzie możebném, włościanie, najprzód dla tego, aby sami powoli przyzwyczaili się do prowadzenia interesów, a powtóre dla usunięcia wszelkich możebnych podejrzeń, jakoby panowie mieli w tém jakąś własną korzyść.

W dalszym ciągu polemiki z *Kurjerem* stara się *Dziennik Poznański* wyjaśnić fałszywe stanowisko, jakieby w naszém społeczeństwie mogło zająć stronnictwo konserwatywne, zorganizowane podług myśli *Kurjera*. Słusznie powiada *Dziennik Poznański*, że być może, iż konserwatyzm w państwach niepodległych ma pewne znaczenie, lecz u nas zorganizowany w osobny obóz, będzie tylko „siewcą ziarna rozstroju.“ U nas bowiem konserwatyzm nie powinien być niczém inném, jak „chęcią i staraniem zachowania bytu narodowego wśród najsmutniejszych i utrudnionych okoliczności.“ A więc konserwatystą w gruncie rzeczy jest cały nasz naród, dążący głównie do tego, aby za pomocą stowarzyszeń i pracy organicznéj uchronić nasz byt narodowy od zagłady. Zapatrując się na konserwatyzm z tego stanowiska, niepodobna uważać za konserwatystów tych, którzy usuwają się od prac narodowych, i w takich instytucjach jak towarzystwo pomocy naukowéj, towarzystwo przyjaciół nauk, towarzystwo rolnicze i t. d. widzą instytucje rewolucyjne, z którémi nie chcą mieć nic wspólnego.

Włościanie powiatu kościańskiego na odbytém niegdyś zgromadzeniu, wysłali za radą swych niemieckich współpetentów petycję do izby poselskiéj na ręce Laskera, z pominięciem swego przedstawiciela p. Chłapowskiego. Teraz jak donosi *Gazeta Toruńska*, wyborcy tegoż powiatu wystosowali adres do p. Chłapowskiego, w którym wyrazili mu swe ubolewanie z tego powodu i zarazem oświadczyli, że będą zawsze trzymać ze szlachtą i duchowieństwem.

W szkole rolniczéj w Żabikowie odbyły się półroczne egzamina zakończone obroną tez przez uczniów kończących rzeczoną szkołę i doręczeniem im świadectw. Cały ten akt uroczysty na obecnych sprawił bardzo dobre wrażenie, jak zapewnia sprawozdawca do *Dziennika Poznańskiego*. Przy tak małych funduszach niepodobna było więcéj zrobić. Zakład ten, będący dziełem li tylko prywatnéj ofiarności, posiada dziś bibljotekę liczącą 1700 tomów, obfite zbiory botaniczne, mikroskopy, laboratorjum chemiczne, gabinet anatomiczny, a oprócz tego zakłada ogród botaniczny i ma piękną pasiekę.

Sprawy miejskie i powiatowe.

Jasło 2 kwietnia. — Rada powiatowa jasielska odbyła dnia 27 marca posiedzenie kwartalne. Ze sprawozdania odczytanego przez sekretarza okazuje się, że wydział w ubiegłym kwartale załatwił spraw 561; z ważniejszych następujące: Kosztem powiatu wysłano do Dublan jednego syna włościanina na kurs gospod. rolniczy karbowych i parobków; wydziałowi krajowemu udzielono szczegółowe sprawozdanie z czynności wydziału pow. za lata 1869, 1870, 1871 i 1872, tudzież tabelarycznie zestawiony wykaz wszystkich rozchodów i przychodów gminnych z ostatnich lat czterech; wydział założył pod swą kontrolą kilka składów soli, a to celem zmniejszenia ceny téjże dla ludności wiejskiéj; wydziałowi krajowemu zakomunikowano projekt zmian w ustawie o policji drogowéj. — Wydział pow. wniósł petycję: 1) do rady państwa, 2) do cesarza przeciw bezpośrednim wyborom, 3) do wydziału krajowego o danie subwencji na drogi gminne i powiatowe, 4) aby w razie wynikłego pożaru przełożeni obszarów dworskich równie jak naczelnicy gmin byli obowiązani udzielać sobie wzajemnéj pomocy, 5) do ministerstwa rolnictwa, aby ustawa znosząca wyrób i sprzedaż soli bydlęcéj nie obowiązywała nadal.— Wydział wydał okólniki: 1) do naczelników gmin, aby nie wdawali się w rozstrzyganie spraw należących do ck. sądów i notarjuszów; 2) nakazujący złożenie udokumentowanych rachunków za rok 1872; 3) ścisłe przestrzeganie, aby psy podczas dnia trzymane były na łańcuchu; 4) skrupulatne wypełnianie przepisów policji drogowéj; 5) aby wszystka czeladź natychmiast zaopatrzoną została w książeczki służbowe; 6) zawiadamiający o składach soli i cenie jednéj topki; 7) do pp. przełożonych obszarów dworskich i naczelników gmin, wzywający, aby nie paszono stadników razem z klaczami; 8) aby drzewa owocowe i dzikie w miesiącu marcu oczyszczone zostały z zarodków gąsienic; 9) aby najpóźniéj w kwietniu wszystkie grunta stykające się z drogami publicznemi obsadzone były drzewkami; 10) zawiadamiający obszary dworskie o założeniu przez towarzystwo rolnicze galicyjskie biura melioracyjnego. — Rada pow. uchwaliła: 1) aby dochód z kwoty zapłaconéj przez skarb wojskowy za odstawę prowiantów w roku 1806 i 1807 do magazynu tarnowskiego był użyty na wsparcie bursy św. Kaźmierza w Tarnowie, albo na stypendjum dla jednego ucznia ze stanu włościańskiego; 2) cenę za spłatę dnia prestacji drogowéj w gminach 35 centów, a w miasteczkach 45 centów; 3) zaciągnąć pożyczkę w sumie 40,000 zła. z funduszu przez sejm uchwalonego; 4) absolutorjum dla wydziału z rachunków za r. 1871; 5) na wniosek p. Dzianotta petycję do ministerstwa rolnictwa o dodanie stacji w Jaśle dwóch stadników; 6) na wniosek p. Ap. Przyłęckiego petycję do min. oświaty o wzięcie na fundusz państwa gimnazjum jasielskiego, pozwolenie otwarcia szóstéj klasy i udzielenie subwencji; 7) na wniosek tegoż, aby wydział poczynił odpowiednie kroki na drodze prawem dozwolonéj w celu zbadania, czyby nie dało się zapobiedz szerzeniu się wychodztwu do Ameryki.

Pomimo jednak całéj zabiegliwości nawet tam, gdzie wydziały pow. w silném poczuciu swych obowiązków starają się we wszystkich gałęziach administracji powiatowéj dawać jawne oznaki życia skutki tych działań są albo bardzo małéj doniosłości albo żadne. Główny tego powód leży w najniedołężniejszych ustawach, które po pierwszym roku próby powinny były być zmienione; bo inaczéj cechują one piętnem wstydu kraj posługujący się niemi, oraz dają świadectwo naszéj nieudolności i apatji na wszystko, co wymaga nowych zmian, urządzeń, kosztów, aby kraj dźwignąć z nędzy do jakiegokolwiek dobrobytu.

Zdaje się, że wydział krajowy poznał tę wadliwość ustaw, stara się złemu zaradzić; wziął się więc całemi siłami do pracy i zawierza na przyszłéj kadencji sejmowéj przedłożyć długi szereg projektów do zmian ustaw dziś obowiązujących. — Szczęść Boże! Podobnemu zamiarowi można tylko z całego serca przyklasnąć.

Kronika potoczna i rozmaitości.

Cesarz zezwolił, ażeby fundacja utworzona przez dyrektora banku włościańskiego we Lwowie, dr. Jana Frieda, z okazji zaślubin arcyksiężniczki Gizeli, a przeznaczona na wyposażenie jednéj ubogiéj sieroty po włościaninie z powiatu lwowskiego, nosiła nazwę „fundacja Gizeli.“

Cesarz Ferdynand i cesarzowa Marja Anna ofiarowali 30,000 zła. na budowę nowego kościoła na Smichowie w Pradze.

Przez Kraków przejeżdżali ze Lwowa do Wiednia: ks. bawarski Luitpold z bratem Otonem, c. k. jenerał hr. Wilczek i poseł dr. Czerkawski.

Dochód czysty z ostatniego koncertu p. Bylickiego wynosił 315 zła., 43 c.

Cały powyższy dochód przeznaczył p. Bylicki dla p. Kazimierza Machniewicza, ucznia tutejszéj techniki, który ukończywszy tylko co takową, a obdarzony chlubnemi świadectwami udaje się do Monachjum zaraz w przyszłym tygodniu, w celu dalszego kształcenia się na podstawie powyższego funduszu.

Matejko przybył do Pesztu. Na dworcu kolei przyjmowany był przez deputację towarzystwa artystycznego węgierskiego. Towarzystwo to daje ucztę na cześć jego, w któréj wezmą udział wszystkie znakomitości węgierskie.

Postęp.—Walne zebranie odbędzie się dnia 4 kwietnia w piątek o godz. 8 wieczór.

Teatr amatorski.— Wczoraj w sali hotelu saskiego odegrali amatorowie na rzecz ochronek dwie komedje: „Przyparty do muru“ i „Inny zamiar“ Pailllariau.

Teatr. — Dziś wieczór odegrane zostały dwie komedyjki „Przyparty do muru“ i „Polowanie na męża,“ a na zakończenie operetka Offenbacha „Jaś płacze Joasia się śmieje.“ — Poraz pierwszy występowali na scenie krakowskiéj: panna Piotrowska w roli Gabrjeli w komedji „Przyparty do muru“ i p. Krzyżanowski w roli Walentego w „Polowaniu na męża.“ Jak pierwsza tak i drugi najzupełniéj odpowiedzieli oczekiwaniom publiki. Wesoła operetka Offenbacha przy doskonałym komplecie artystów była bohaterką wieczoru.

Jutro w sobotę na benefis zasłużonego i ulubionego artysty sceny naszéj p. Ekera, daną będzie słynna polityczna komedja p. Sardou p. t. „Rabagas“, którą przygotowuje dyrekcja już od kilkunastu tygodni.

Kradzież.— Dnia 1 b. m. wieczorem skradziony został na gościńcu, pomiędzy Bielanami i Zwierzyńcem, pewnemu księdzu z woza kuferek z rzeczami. Wczoraj został ten kuferek niedaleko kopca Kościuszki w rowach warowni znaleziony z rozbitą kłódką i jedną częścią rzeczy.

Otrzymaliśmy następujące pismo:

Wielmożny p. Adam Kopiński zamieszkały w Skale, przysłał do kasy tow. opieki narodowéj 400 zła., zarazem odstąpił na rzecz tegoż towarzystwa skrypt dłużny na znaczniejszą kwotę, która w swoim czasie w całości lub w znacznéj przynajmniéj części wpłynie do kasy towarzystwa.

Czyn ten szlachetny służy nam za dowód, że cele tow. opieki narodowéj znajdują uznanie w kraju naszym, zarazem jest dla nas bodźcem do wytrwania na drodze wspierania nędzy i łagodzenia nieszczęść wypadkami narodowemi spowodowanych.

Szanownemu dawcy składamy niniejszém publiczne podziękowanie.

Lwów, dnia 2 kwietnia 1873 r.

Walerjan Podlewski, prezes tow.

Dr. *Bernard Goldner*, członek komitetu.

† Zmarły we Lwowie hr. Mieczysław Przezdziecki, brat nieodżałowanego Aleksandra, światły miłośnik piśmiennictwa i sztuki; zostawił w posiadłości swojéj Villa Gora na Podolu pod Czarnym Ostrowiem, znakomitą galerję obrazów szkoły włoskiéj, flamandzkiéj i niemieckiéj, zebraną z wielkim trudem i kosztem w podróżach jego za granicą, a nadto bogaty gabinet rzadkich przedmiotów sztuki z marmuru, bronzu, kości słoniowéj i t. p.

Jak Czajkowski niegdyś myślał o Polsce, przytoczymy tu ustęp jednego z jego listów pisanych do Ezechjela Głębockiego, swego ciotecznego brata pod datą: „Neapol 4 sierpnia 1841 r. — Ty, mój kochany, jakby Bóg nie pozwolił wychowywać mojego syna, bądź mu opiekunem; często mu gadaj o ojcu jego, a mów, że wszystko co miałem: dostatek, m[illegible] dość, talent, zdrowie i życie, poświęciłem dla

ojczyzny, i on niech tak robi — dla Polski wszystko. Posyłam ci zapieczętowany pakiet, są to listy od księcia i inne, składam one w depozycie u ciebie; jeżeli będę żył to je odbiorę, jeżeli nie to bogactwo mojego syna, a ztamtąd on pozna, jakim był książę Adam, naucza się go kochać, a przynajmniéj jego pamięć, i potrafi dobrze służyć ojczyznie. Te listy niech będą opieczętowane. Nic więcéj synowi zostawić nie mogę, jak świadectwo człowieka Polski, jakim był jego ojciec; to skarb najdroższy" i t. d. Co za okropne koleje losu, gdyby ten człowiek lat kilka tylko potrafił jeszcze wytrwać na ciernistéj drodze, na obczyznie, a jak inną pamięć zostawiłby narodowi nad tę jaką dziś gotuje; biada ludziom słabéj woli! których ambicja, pycha lub namiętność wyniosła na stanowisko niegodne dla nich, bo sromota i pogarda narodu nad ich imionami potrafi wieki przetrwać. Bodaj! nasz kraj i tak nieszczęśliwy, nie znalazł więcéj podobnych naśladowców.

Dzienniki na wystawie wiedeńskiéj. — Ministerstwo handlu postanowiło na powszechnéj wystawie wiedeńskiéj urządzić osobną wystawę wszystkich dzienników i czasopism, wychodzących w obrębie poczt austrjacko-węgierskich. W tym celu mają być zebrane przez c. k. dyrekcję poczt austrjackich w Wiedniu z wszystkich dzienników i czasopism te numera które wyjdą w d. 6 kwietnia b. r., z tych zaś czasopism, które w dniu 6 kwietnia nie wyjdą ostatnie numera przed tym terminem wydane.

W Wiedniu założona zostanie stała opera włoska.

„Gołos" donosi, iż między rossyjskiém ministerstwem spraw zagranicznych a poselstwem austrjackiém w Petersburgu, toczą się układy o zawarcie konwencji dla zabezpieczenia własności literackiéj i artystycznéj na wzór zawartéj w r. 1866 pomiędzy Francją i Austrją.

Wydawnictwo *Gazety Petersburskiéj* zostało zawieszone rozporządzeniem ministerstwa spraw wewnętrznych na 4 miesiące, z powodu umieszczenia artykułu „w duchu socjalistycznym, budzącego oraz nieufność do działań rządu."

W sobotę odbyły się w zamku Bronbach koło Baden zaręczyny arcyks. Karola Ludwika z księżniczką Marją Braganza. Arcyksiążę Ludwik Wiktor wręczył narzeczonéj nader kosztowny dar ślubny od cesarza.

Akademja umiejętności w Monachium obchodziła w końcu marca b. r. 114 rocznicę swego istnienia.

Z Drezna odbieramy wiadomość, że zeszłéj nocy, zamieszkały tamże od lat kilku hr. August Breza nagle życia dokonał. Zmarły był synem Stanisława Brezy, ministra sekretarza stanu z lat 1807 — 1814; przed r. 1830 służył w wojsku saskiem; po wybuchu rewolucji listopadowéj był jednym z pierwszych, którzy poszli walczyć za niepodległość ojczyzny i dosłużył się oprócz krzyża *virtuti militari* stopnia rotmistrza. Z pięciu synów ministra pozostał tylko p. Włodzimierz Breza ze Świątkowa, znany u nas z gorliwości patrjotycznéj obywatel.

† Dr. August Benedykt Morel, jeden z najznakomitszych nowoczesnych lekarzy obłąkanych, zmarł w Rerier d. 30 marca r. b. Niefachowéj publiczności znanym on jest z słynnego procesu Chorinsky'ego i Julji Ebergengi, w którym stanowczo dowodził, że Chorinsky nie powinien być pociąganym do odpowiedzialności karnéj, ponieważ w chwili popełniania czynu zbrodniczego i w ciągu całego śledztwa znajdował się w stanie nadwerężenia umysłowego, która w przeciągu najdaléj dwóch lat skończyć się musi zupełnem obłąkaniem. W rok niespełna sprawdziła się jego przepowiednia.

† Amadeusz Thierry, słynny historyk francuzki, umarł w Paryżu w 75 roku życia. Na łożu śmiertelném w gorączce powtarzał nieustannie te słowa: „Zabili cesarza... Prusacy... Alzacja... czemużeśmy nie zwyciężyli..."

† Ortolan, profesor w wydziale prawnym uniwersytetu paryskiego, zmarł w Paryżu przeżywszy lat 70. Jest on autorem wielu bardzo cennych dzieł naukowych.

Dr. Józef Schwitz, profesor w Luksemburgu, przetłumaczył na język niemiecki poemat Deotymy p. t. „Wyszomir".

Konsul hiszpański w Paryżu Don Jose Calva y Vernes sprzeniewierzywszy rządowi hiszpańskiemu sumę pół miljona franków umknął z Paryża.

Bank gry w Monaco został rozbity, w przeciągu jednego dnia stracił 500,000 franków; pewien Anglik który tego dnia wygrał 75,000 franków i opuścił zaraz Monaco, został znaleziony bez życia w Wagonie, ale również bez pieniędzy i papierów.

Spostrzeżenia meteorologiczne. — Dnia 1 kwietnia pogoda, termometr od 0.2 doszedł w cieniu do +13.5 R. Barometr prawie bez ruchu, rano o 6 dnia 2 stan jego był 330.56, termometru — 0.2 R. Wiatr północno wschodni.

HOTEL SASKI. *Przyjechali:* Tadeusz Ponikwicki ob. z Rosji; Kazm. Homolacz wł. d. z Tarnowa; Juljan Ziemiński dzierż. z Ilkowic. Edmund Zagórski wł. d. z Niegardowa; Aleks. Różycka z córkami ob. z Kongresówki; Stan. hr. Krasicki ob. z Liska; Henryk Rodakowski wł. d. z Galicji; Karol Klobasa z familją wł. d. z Wiednia; Marja Rogalińska wł. d. z Galicji; Gustaw Głuski akademik z Kongresówki; St. hr. Potocki wł. d. z Poznańskiego.

HOTEL DREZDENSKI. *Przyjechali:* Józef Zduń dr. med.; Feliks Dolański wł. d. z Galicji; Stefania hr. Malicka wł. d. z Warszawy; Marja hr. Skorzewska wł. d. z Czernijowa; Józ. Radel inż. z Wiednia; Zygm. Węclewski prof. uniw. ze Lwowa; Piotr Swiniarski ob. z Prus; Aleks. Marcinkowski z żoną wł. d. z Kongresówki; Roman Rydel z familją ob. z Niziny; Wład. hr. Romer wł. d. z Galicji; Piotr Szymborski inżynier z Przemyśla; P. Kuhn podpułk. z Czech; Henryk Turnau z familją z Gajek; Konst. Kunert z żoną z Łojek.

Wiadomości urzędowe.

— Karol Philipp, dyrektor kasy głównéj we Lwowie, przy sposobności przeniesienia w stan spoczynku, otrzymał od cesarza krzyż kawalerski Franciszka Józefa.

— Minister skarbu mianował Wincentego Przybylskiego oficjała rachunkowego I klasy radcą rachunkowym, a komisarza skarbowego I klasy Jana Krumłowskiego komisarzem skarbowym I klasy wyższej kategorji.

Wyciąg z dziennika urzędowego *Gazety Lwowskiéj* z dnia 28 marca.

Edykta. Lwowski sąd kraj. poszukuje list zastawny akcyj banku hipotecznego nr. 984 na 300 zła. — Krakowski sąd kraj. otworzył konkurs na majątek Tomasza Fiderkiewicza; komisarz konkursowy adjunkt p. Jopka.

Licytacje. W sądzie pow. w Samborze d. 9 maja, 3 lipca i 3 września realność 74 i 75 w Łanowicach. — W sądzie pow. w Krakowie d. 18 kwiet. i 15 maja realność l. 18 w Kantorowicach. — W sądzie pow. w Wadowicach d. 8 maja i 10 czerwca realność l. 224 tamże. — W lwowskim sądzie kraj. 12 maja dobra Uhnów i Zastawie; cena wyw. Uhnowa 106,860 zła., Zastawia 27,311 zła.

Obwieszczenie. Z dniem 1 kwietnia wchodzi w życie urząd pocztowy w Krościenku obok Chyrowa.

Gospodarstwo przemysł i handel.

W ciągu kwietnia zobowiązali się dostarczać najtaniéj pieczywa:

Chleb pszenny: Stanisław Bartl (ul. Stolarska), Franciszek Knoll (Mały Rynek), Walenty Łysakowski (ulica Długa), Aleks. Merkert (ulica Szczepańska), za 1 cent 2½ łuta wied.

Chleb żytni: Karolina Bartlowa (ul. Szewska), Walenty Łysakowski (ulica Długa), za 1 cent 3 łuty wied.

Bułki przednie: Fran. Knoll (Mały Rynek), za 1 cent 2 łuty wied.

Bułki zwyczajne: Tomasz Chęciński (ulica Długa), za 1 cent 2½ łuta wied.

Chleb prądnicki: 1 funt po 8½ centów.

Chleb pędzichowski: 1 funt po 8½ centów.

Mięsa obowiązali się dostarczać najtaniéj przez miesiąc kwiecień:

Mięso wołowe: W jatkach poddominikańskich 1 funt wied. od 26—28 c., zaś w jatkach przy placu Szczepańskim 1 funt od 25—27 centów.

Wieprzowina ze skórką: W jatkach poddominikańskich 1 funt po 30—35 c., przy placu Szczepańskim 1 funt po 34 centy.

Wieprzowina bez skórki: W jatkach poddominikańskich 1 funt po 32 centy, przy placu Szczepańskim 1 funt po 32 c.

Cielęcina: W jatkach poddominikańskich 1 funt wied. od 22—28 cent., zaś w jatkach przy placu Szczepańskim 1 funt od 22—26 c.

Baranina: W jatkach poddominikańskich od 35—40 c.

Polędwica wołowa: W jatkach poddominikańskich 1 funt wied. po 40—50 cent.; przy placu Szczepańskim 1 funt wied. po 35—45 c.

Kasa wkładkowa galicyjskiego zakładu kredytowego ziemskiego w Krakowie:

Pozostałość z miesiąca lutego wynosi 80,009 zła. 41 c., w miesiącu marcu wpłynęło 34,903 zła. 98 c., razem 114,913 zła. 39 c.; zwrócono 108 stronom i umorzono 9 książeczek wkładkowych w kwocie 30,435 zła. 17 c.; pozostaje na 171 książeczkach 84,478 zła. 22 c., do tego procent skapitalizowany wynosi 915 zła. 27 c. Stan kasy wkładkowéj z dniem 31 kwietnia 1873 r. 85,393 zła. 40 c.

Kasa wkładkowa w Tarnowie: pozostałość z miesiąca lutego 10,724 zła. 83 cent., w miesiącu marcu przybyło 650 zła., razem 11,374 zła. 83 c.; procent skapitalizowany wynosi 103 zła. 94 c. Stan kasy wkładkowéj w Tarnowie z d. 31 marca 1873 r. 11,478 zła. 77 c.

Ostatnie wiadomości.

Podajemy powyżéj sprawozdanie z dzisiejszego posiedzenia rady miejskiéj krakowskiéj, podczas którego dr. Dietl cofnął swoją rezygnację. Byli tacy, którzy ewentualność tę z całą stanowczością przepowiadali, — myśmy nie mogli wierzyć w taki zwrot téj sprawy a musiała także nie spodziewać się takiego zwrotu sekcja prawnicza, skoro postawiła wniosek przyjąć rezygnacyę.

Na dzisiejszém posiedzeniu izby deputowanych rady państwa prezes ministrów ks. Auersperg zawiadomił izbę, iż cesarz udzielił sankcję reformie wyborczéj. Wiadomość ta wywołała naturalnie pomiędzy Niemcami szaloną radość.

Dziś przyjmował cesarz delegacje wspólne, które po dokonaniu wyborów komisji, odroczyły się aż do 18 kwietnia.

Z Pragi donoszą, iż w procesie Skrejszowskiego sąd wyższy potwierdził w zupełności wyrok pierwszéj instancji uznający Skrejszowskiego niewinnym.— Zarazem donoszą, iż Skrejszowski śmiertelnie chory, lekarze stracili nadzieję, i znakomity ten człowiek przypłaci może życiem swoje przeszło 8mio-miesięczne więczienie, po którém uznany został niewinnym.

W takimże samym procesie Gregra, który się obecnie toczy, prokurator wniósł pięć lat więzienia, lecz zarazem uznał potrzebę nadzwyczajnego złagodzenia kary.

Telegramy „Kraju"

Wiedeń 4 kwietnia. Cesarz przyjmował delegacje węgierską i przedlitawską; w odpowiedzi swéj na przemowę obu prezydentów, podniósł cesarz przyjazne stosunki, jakie niezmiennie łączą go z mocarstwami europejskiemi. „Spotkanie się moje — rzekł cesarz — z monarchami dwóch potężnych mocarstw sąsiednich słusznie przyjętém zostało wszędzie jako rękojmia pokoju; — blizkie odwiedziny Wiednia przez monarchów tych z powodu wystawy powszechnéj, nie mogą jak tylko te same pokojowe budzić nadzieje".

Kursa. — Wiedeń 3 kwietnia godz. 2 m. 30. Srebro 107.60.— Akcje kredytowe 331.75.— Lombardy 188.50. — Losy z 1860 r. 103.—. Losy z 1864 r. 145.—. — Akcje franko-austr. 140.—. — Napoleony 8.73½. Akcje kolei Karola Ludwika 224.— — Akcje kolei lwow. czern. 151.50. — Akcje kolei półn. wschodniéj 149.50. — Akcje banku związkow. 190.25.— Oblig. indemn. gal. 78.50.— Akcje banku wied. dla obrotu 217.—.— Akcje anglobanku 302.—. Akcje kolei rząd. 330.50. — Kolei siedmiogr. 172.—. — Kolei Rudolfa 169.—. — Tramway 384.—. — Banku budowy 278.50. — Akcje kolei wschodniéj 128.50. — Akcje banku anglo węg. 117.25. — Unionbank —.—. — Losy tureckie 75.75. — Premj. losy węg. 98.50. — Akcje kolei bogumińskiéj —.—.— Akcje kolei Elżbiety 242.50. — Akcje kolei półn. zachodn. 215.50. — Akcje franco-hungaria 99.—. — Ogólny bank austrjacki 363.—.

Usposobienie giełdy mdłe.

Wydawca i redaktor odpowiedzialny: Stanisław Gralichowski.

Kurs papierów i pieniędzy.

KRAKOW, 3 kwietnia.	płacą Zła.	c.	żądają Zła.	c.
5% Obligacje indemn. galicyjskie ..	77	50	78	75
kupon ubiegły 199				
4% Listy zastawne galicyjskie	71	50	73	—
kupon ubiegły 102				
5% Listy zastawne galicyjskie.....	78	75	80	25
kupon ubiegły 127				
4% Listy zastawne polskie serja I..	93	75	95	25
kupon ubiegły 111				
4% Listy zastawne polskie serja II.	92	75	94	25
kupon ubiegły 111				
5% Listy zastawne polskie nowe ..	92	75	94	25
kupon ubiegły 138				
4% Listy likwidacyjne polskie	78	50	80	25
kupon ubiegły..... 135				
6% Listy zastawne banku hip. gal.	88	25	90	—
kupon ubiegły 53				
6% Listy zastawne banku włościań.	94	—	96	—
kupon ubiegły 153				
Galic. zakładu kredyt. ziemskiego:				
5½% Listy zast. 36-letnie srebrem.	—	—	—	—
6% Listy zast. 36-letnie banknot..	—	—	—	—
6% „ „ 18-letnie „	—	—	—	—
Akcje kolei warszawsko-wiedeńskiéj.	93	50	95	50
„ „ galic. Karola-Ludwika ..	222	50	225	50
„ „ lwowsko-czern.-jaskiéj ..	150	—	153	—
„ banku dla han. i przem. 80 zła.	—	—	—	—
Losy krakowskie na 20 zła.	—	—	25	—
„ 5% (Donau-regulirung).......	97	50	100	50
„ premjowe węgierskie	98	—	101	—
„ 3% tureckie 400 franków	75	—	77	50
„ miasta Stanisławowa	—	—	25	50
Srebro nowe austrjackie	107	—	109	—
„ w kuponach	106	50	108	—
„ (obrączkowy rubel)	167	—	172	—
Ruble papierowe rossyjskie........	147	50	148	75
Talary pruskie	162	50	164	50
Dukat obrączkowy...............	5	12	5	22
20-frankówka	8	66	8	80
Rumuńskie obligacje 100 tal.	44	50	46	50

WIEDEN, 2 kwietnia.	płacą Zła.	c.	żądają Zła.	c.
Renta austrjacka 5%	70	35	70	45
„ „ w srebrze 5%	73	—	73	10
Losy:				
Z roku 1839 całe za 100 zła........	306	—	307	—
„ 1839 ⅕ „ 100 „	306	—	307	—
4% rząd. z r. 1854 za 250 „	96	50	97	—
5% „ „ 1860 całe „ 500 zła. ..	103	80	104	20
5% „ „ 1860 ⅕ „ 100 „ ..	121	50	122	—
Rzadowe „ 1864 za 100 zła.	145	25	145	50

	płacą Zła.	c.	żądają Zła.	c.
Węgierskie poż. prem. na 100 zła....	98	50	98	75
Kredytowe 1860 r. .... „ 40 zł. m. k.	183	—	184	—
Krakowskie .... „ 20 zła. ..	—	—		—
Ofen (Budy).......... „ 40 „	30	50	31	—
Rudolfa............. „ 10 „	14	—	15	—
Salzburga........... „ 20 „	25	—	25	50
Obligacje:				
Indemnizacyjne galicyjskie........	78	—	78	50
Pożycz. kolei węg. sr. 5% szt. 120 zła.	100	75	101	—
Akcje bankowe:				
Anglo-austrjackie ..... za 120 zła.	306	—	306	50
Boden-Credit austrjac. . „ 80 „	297	—	299	—
„ „ węgier. .. „ 80 „	111	—	112	—
Franco austrjackie .... „ 80 „	140	—	140	50
„ węgierskie .... „ 80 „	100	—	100	50
Galic. banku hipotecz. . „ 160 „	—	—	—	—
„ dla handlu i prz.. „ 80 „	95	50	96	—
„ Landebk. Lwów. „ 100 „	—	—	—	—
Handelsbank wiedeński „ 200 „	303	—	304	—
Interventionsbank..... „ 80 „	131	—	132	—
Länderbank Verein.... „ 140 „	193	50	194	50
Nationalbank	950	—	952	—
Unionbank .... za 200 zła.	249	—	249	50
Vereinsbank austrjackie „ 200 „	192	75	193	25
Verkehrsbank .... „ 80 „	217	—	217	50
Wechslerbank wiedeńs. „ 80 „	283	—	284	—
Wechslerstuben Gesel.. „ 80 „	200	—	202	—
Wiener Bank Verein... „ 80 „	377	—	378	—
Akcje kolei:				
Arcyksięcia Albrechta 200 zła.	—	—	—	—
Alföld Fiume .... 200 zła. sr. .	170	—	171	—
Dniestrzańska ...... 200 „ „ ..	—	—	108	—
Elisabeth .... 200 zł. m. k..	244	—	244	50
„ Linz Budw. 200 zła. sr. .	—	—	—	—
Eperies-Tarnow ..... 200 „ ..	155	—	158	—
Ferdinand Nordbahn 1000 zł. m. k..	2275		2280	
Gal. Karl Ludwig ... 210 zła. sr...	224	50	225	—
Kaschau Oderberg... 200 zł. m. k..	173	50	174	50
Lemb. Czern. Jassy.. 200 „	152	—	153	—
Rudolfbahn .... 200 „ sr....	168	50	169	—
Siebenbürger I. ..... 200 „ ..	171	50	172	—
Staatsbahn (500 fr.).. 200 „ ..	331	50	332	—
„ II emisji.. 800 „ ..	—	—	—	—
Südbahn (Lombard.). 200 zł. m. k..	189	50	190	—
Theissbahn .... 200 „	238	50	239	—
Tramway wied. ..... 200 „	378	50	379	—
Węg. gal. I. Łupk... 200 „ sr....	—	—	143	—
„ Nordostbahn ... 200 „ ..	150	—	150	50
„ Ostbahn (500 fr.) 200 „ ..	128	50	129	—

Akcje przemysłowe:	płacą Zła.	c.	żądają Zła.	c.
Baugesells. allg. oest. 80	278	—	279	—
„ Wied..... 100 zł. m. k..	306	—	307	—
Bauverein „ 100 „ „ „ „	114	50	115	50
Kałusza .... 200 „ „ „	—	—	—	—
Masz. wied.......... 200 „ „ „	—	—	—	—
„ lwow. .... 100 „ „ „	—	—	—	—
Parcelacyjne galic.... 100 „ „ „	—	—	—	—
Wied. parcelacyjne... 100 „ „ „	164	50	165	50
Listy zastawne:				
Allg. oest. Bd. Kr. los... 5% zła. sr...	100	25	100	50
„ „ 33 lat los ... 5% w. a. ...	88	10	88	40
„ „ gm. 40 ..... „ „	85	—	86	—
Galic. Banku Hyp..... 6% w. a....	89	50	90	—
„ Banku Włośc. .. 8% „ „ ...	96	—	96	50
Nationalbank......... 5% m. k....	—	—	—	—
„ „ .... 5% w. a. ...	90	—	90	25
Węg. tow. kred....... 5½% „	86	25	86	75
Obligi pierwszeństwa:				
Arcyks. Albrechta .... 100 w. a. ...	90	50	90	75
Alföld Fiume........ 5% zła. sr...	90	75	91	25
Dniestrzańskie....... 5% „ „ ..	—	—	—	—
Ferd. Nordbahn...... 5% m. k. ...	89	50	90	—
„ „ .... 5% zła. ...	87	—	—	—
„ „ „ .... 5% zła. sr...	104	—	104	50
Gal. Kar. Lud. .... 5% „ „ ..	101	50	102	50
„ II. em. .... 5% „	98	—	98	50
„ 1871 III. .... 5% „	97	—	97	25
Kasz. Oderb. .... 5% „	92	—	92	25
Lwów.-Czern.-Jassy:				
„ I 1865 .... 5% sr. w. a..	77	25	77	75
„ II 1867 .... 5% „ „ „	86	50	87	—
„ III 1868 .... 5% „ „ „	76	75	77	25
„ IV 1872 .... 5% „ „ „	—	—	76	—
Mähr. Sch. Central.... 5% „ „ „	89	—	89	50
Siebenbürgen I. ..... 5% sr. w. a..	90	—	90	25
Südbahn (Lombardy). 3% „ „ „	109	50	109	75
Theissbahn.......... 5% „	—	—	—	—
Węg.-galic. Łupkow. . 5% „ „ „	—	—	84	25
„ Nordostbh... 300 5% „ „ „	82	50	83	—
„ Ostbahn .... 300 5% „ „ „	77	75	78	25

WARSZAWA, 31 marca	Rrs.	k.	Rsr.	k.
Listy zastawne serji 1. 4%	94	80	95	10
„ „ „ 2. 4%	93	80	94	10
kupon ubiegły............	1	10⁷/₉	—	—
„ nowe 5%	33	80	94	10
kupon ubiegły............	1	34¹/₉	—	—
„ likwidacyjne 4%	79	—	79	30
kupon ubiegły	1	31¹/₉	—	—

KANTOR WYMIANY
Wiedeńskiego Banku Komisowego
(Wechselstube d. Wiener Commissions-Bank)

Schottenring N. 18,

wypuszcza

ASSYGNATY ODBIORCZE

na niżéj wymienione grupy losów, a kombinacye te można liczyć do najkorzystniejszych już dla tego, ponieważ każdemu właścicielowi takiéj assygnaty, nastręcza się sposobność grania samemu na wszystkie wielkie i mniejsze wygrane, tudzież otrzymywania odsetków w ilości 30 frank. w złocie i 10 fl. w notach bankowych.

Grupa A. (w roku 16 ciągnień).

Miesięczne raty à fl. 10. Po złożeniu ostatniéj raty, otrzyma każdy uczestnik następujące cztery losy:

1 **5%owy los państwa z r. 1860 na fl. 100.** — Główna wygrana fl. 300.000 z premią wykupna wyciągniętéj seryi a. w. fl. 400.

1 **3%owy ces. turecki los państwowy na 400 franków.** — Główna wygrana 600.000, 300.000 franków w złocie.

1 **los księstwa Brunszwickiego na 20 talarów.** — Główna wygrana 80.000 talarów bez najmniejszego potracenia.

1 **los Insbrucki (tyrolski).** — Główna wygrana fl. 30.000.

Grupa B. (w roku 13 ciągnień).

Miesięczne raty à fl. 6. — Po złożeniu ostatniéj raty, otrzyma każdy uczestnik następujące losy:

1 **3%owy ces. turecki los państwowy na 400 franków.** — Główna wygrana 600.000, 300.000 franków w złocie.

1 **los księstwa Brunszwickiego na 20 talarów.** — Główna wygrana 80.000 talarów bez najmniejszego potracenia.

1 **los Sasko-Meiningenski.** Główna wygrana fl. 45.000, 15.000 niem. połud. waluta.

Potem **Assygnaty odbiorcze na piąte części 5%owych losów państwa z r. 1860.** — Miesięczne raty à fl. 6.

Potem **Assygnaty odbiorcze na całe losy państwa z r. 1864.** Miesięczne raty à fl. 10.

Potem **Assygnaty na połówki losów państwa z r. 1864.** — Miesięczne raty à fl. 4.

Potem **Assygnaty odbiorcze na połówki losów węgierskich.** Miesięczne raty à fl. 3.

Potem **Assygnaty odbiorcze na losy Brunszwickie 20 talarowe.** Miesięcz. raty à fl. 2.

Potem **Assygnaty odbiorcze na Insbruckie losy.** — Miesięczne raty à fl. 2.

Prócz tego przyjmuje Kantor Giełdowy i Wymiany **Wiedeńskiego Banku Komisowego** wszelkie jakiekolwiek nazwy noszące sprawy bankowe, giełdowe i wymiany.

Weksle à vista i akredytywy, rozpisuje się najtaniéj na wszystkie wielkie miasta w Europie i w Ameryce.

Polecenia miejscowe i z prowincyi wykonuje się bardzo szybko, dobrze, a od pieniędzy i waluty zakupionych przez Kantor Giełdowy, bierze się opłatę pod najprzystępniejszemi warunkami, uwzględniając zawsze targ pieniężny.

Biura otwarte są codzień od godziny 9 zrana do 6 godziny wieczór bez przerwy.

Zamiejscowe polecenia wykonuje się prędko, jako też za zaliczeniem. — Listy ciągnień rozsyła się franko darmo po każdem ciągnieniu. 4148(2-30)

Exposition Universelle de Vienne.

TRANSFORMATION
de la **Gazette des Etrangers** de Vienne en
Journal Quotidien.

A dater du 1er Mai, la **Gazette des Entrangers** qui jusqu'à présent paraissait deux fois par semaine, paraitra **tous les jours,** à l'exception du lundi, les ateliers d'imprimerie étant fermés à Vienne le dimanche.

En se transformant ainsi en organe quotidien, la **Gazette des Etrangers** adoptera un titre plus distinctif et plus conforme à sa nature. Le titre nouveau sera:

„Le Danube" ancienne Gazette des Etrangers.

Nous n'avons pas besoin de faire ressortir les avantages du journal, — sa réputation est faite.

Le Danube s'est attaché une rédaction toute spéciale pour la rubrique **Exposition Universelle.** Cette rubrique à laquelle on donnera la plus grande étendue possible, sera rédigée avec un soin tout particulier.

Prix d'Abonnement:

Pour l'**Autriche-Hongrie:** un an fl. 25; six mois 14 fl. — trois mois 7 fl. 50 frais de poste compris.

(4215 1-4).

On peut s'abonner:

A tous les bureaux de poste de l'Autriche-Hongrie; à Lemberg, chez MM. Gubrynowicz & Schmidt, libraires, à Cracovie, chez M. Dworski, débit de tabac, Rynek.

Nota. — Le meilleur mode d'abonnement est l'envoi d'un mandat de poste à l'**Administration** du journal: **Kolowratring Nr. 9.**

3997(0-12)

KAROL KOBER
fabrykant towarów z morskiéj pianki,
34, Wiedeń, Kärntnerstrasse, 34,
poleca
swój obfity skład wszelkich przyborów do palenia, lasek, i towarów tokarskich,
Zamówienia wszelkiego rodzaju odsyła się prędko i najtaniéj za zaliczką pocztową. Cenniki i rysunki darmo (franco).

Nakładem
Księgarni J. M. Himmelblau'a w Krakowie
przy ulicy Floryańskiéj pod L. 322, 4160(2-6)
drukuje się obecnie
Poezye Edmunda Wasilewskiego
(wydanie zupełne)
Najdaléj do 1 maja wyjdą z druku.

Wielki skład
rur z żelaza lanego i kutego
tudzież glinianych, jako też rur do spajania
utrzymuje zawsze (4223 1-8).
kontynentalne akcyjne Towarzystwo do zakładania wodociągów i urządzeń gazowych
(Continental-Actien-Gesellschaft für Wasser- u. Gas-Anlagen)
w **Berlinie,** Prinzenstrasse 71, w **Wrocławiu** Altbüsserstrasse 12, w **Gracu** Radetzky Str. 1.

Wysprzedaż STADNINY.

Z powodu zwinięcia standniny w państwie Strussów koło Tarnopola w Galicyi odbędzie się

wysprzedaż koni

w drodze publicznéj licytacyi, na dniu 21 Kwietnia r. b. jako téż i w dniach następujących, a mianowicie matek szlachetnéj rasy, jako téż młodzieży 1, 2, 3 i 4-letnéj. — Od teraz zaś, aż do terminu licytacyi będą sprzedawane na stajni ustawione i najeżdżone konie wierzchowe, zaprzęgowe jako téż i stadnina z wolnéj ręki. (4212 2-3).

Strussów
dnia 28 Marca 1873 roku.

W kancelaryi notaryalnéj W BRZESKU
(4219 3-3). pożądanym jest
KONCYPIENT
prawnik lub posiadający praktykę dłuższą w załatwianiu spraw spadkowych.

---

50 morgów lasu

bukowego materiałowego jest **do sprzedania** w odległości $^5/_4$ mili od stacyi kolei żelaznéj Łupkowskiéj. — Bliższéj wiadomości udzieli Wny **Jan Ostrowski** kassyer Towarzystwa Zaliczkowego w **Tarnowie** lub handel żelazny **Tomasza Góreckiego w Krakowie.** (4224 1-4).

Fabryka Cukierków W. LIPIŃSKIEGO
w Krakowie, ulica Bracka, 158,

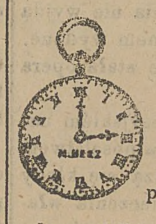
poleca łaskawéj pamięci Szanownych Państwa na nadchodzące święta Wielkanocne.

najlepsze cukierki deserowe — różne pomadki masowe w kilkunastu gatunkach ℔. 1 złr. — karmelki nadziewane ℔. 80 cent. — maczek cukrowy w siedmiu kolorach ℔. 1 złr. — kwiatów ℔. 3 złr. 50 ct. — czekolada w proszku ℔. 80 cent. — czekolada zdrowia w tabliczkach ℔. 1 złr. — czekolada waniljowa Nr. 1. ℔. złr. 1. — cekolada waniljowa Nr. 2 ℔. złr. 1 ct. 25. — czekolada waniljowa w najlepszym gatunku ℔. złr. 1 ct. 50. — baranki, od 22 ct. do 1 złr. — jajka wielkanocne, sztuka po 20, 40, 80 ct. i droższe. — pastylki miętowe ℔. ct. 80. — pastylki czekoladowe z maczkiem i bez maczku ℔. złr. 1. — skórki pomarańczowe smażone ℔. złr. 1. — cukierki ślazowe ℔. ct. 80. — prajliny czekoladowe nadziewane kwaskową pomadką, ℔. złr. 1. — batą czekoladowe nadziewane masą orzechową, ℔. złr. 1. — orszada ℔. złr. 1. ☞ Obstalunki na prowincye wysyłam za pobraniem pocztowem. 4205 3-5)

KUPNO.

Poszukuje się dla nabywcy z Królestwa wsi od 300 do 1000 morg. austr. areału w dobréj glebie, o ile możności z lasem w bliskości kolei żelaznéj, lub spławnéj rzeki. — Oferty franko pod **H. K. Nr. II. Poznań** (Posen) Post restante. (4216 2-4).

Poszukują
spólników
z równemi udziałami wkładowemi do bardzo korzystnego przedsiębiorstwa już od kilku lat w Krakowie prowadzonego, wszelkie bezpieczeństwo i ustalony byt mającego. Bliższą wiadomość uzieli p. **Edward Rotter w Krakowie** Nr. 135, Dz. I. (4221 2-3).

Obfity i od wielu lat wzięty
Skład Zegarków M. HERZA
zegarmistrza w Wiedniu, Stephansplatz, 6, Aussenseite des Zwettlhofes,

poleca wielki wybór wszelkich gatunków dobrze regulowanych zegarków z roczną gwarancyą według cennika.

Zegarek nieuregulowany o 2 złr. taniéj.

Genewskie zegarki kieszonkowe.

Srebrny cylinder z 4 rubinami........ 10—13 fl.
" " z obwódką złotą i spręż. 13—15 "
" " damski............ 13—18 "
" " z podwójną kopertą... 16—17 "
" " z kryształ. szkłem .... 14—17 "
" anker z 15 rubinami .... 16—19 "
" " z srebr. kop. wewnątrz 20—23 "
" " z podwójną kopertą... 18—23 "
" " " " lepszy 24—28 "
" " z kryształ. szkłem ...... 18—25 "
" zegarek z podwójn. kop. dla wojsk. 29—30 "
" Cylinder remontoar .... 22—26 "
" Anker remont. nakręc. z boku... 28—35 "
" " z podwójną kopertą... 36—40 "
" " z kryszt. szkłem...... 30—36 "
" anker armée-remontoirs .... 38—45 "
Złoty damski zegarek z 4 i 8 rubinami 25—30 "
" " emaliowany .... 30—36 "
" " ze złotą kopertą wewn..... 35—40 "
" " emaliow. z brylantami .... 40—48 "
" " z kryształ. szkłem......... 32—45 "
" " z podw. kopertą 8 rubin... 40—48 "
" " emal. z brylantami .... 50—65 "
" " anker z 15 rubin. .... 38—44 "
" " bardzo elegancki .... 45—60 "
" " z podwójną kopertą ...... 55—65 "
" " bardzo elegancki 65, 70, 80, 90, 100—120 "
" anker z kryształ. szkłem....... 45—75 "
" damskie zegarki ankrowe....... 40—48 "
" " anker z kryszt. szkłem... 45—60 "
" " z podwójną koperta ..... 50—60 "
" remontoirs 70, 80, 90—100
" " z podw. kop... 100, 110, 120—150 "
Remontoary dla myśliw. i dla rzemieślników w pakwonowém okuciu lub ze złota talmi kopertą .... 13—17 "
Srebne łańcuszki po fl. 2.50, 3, 4, 5, 6 7, 10—12 "
Złote łańcuszki po fl. 18, 20, 25, 30, 35 40, 50, 60, 70, 80, 90—100 "
Budziki z godzinami.................. 7
" " same zapalające świecę 9
" z narządem do wystrzału i zapalania świécy............... 14
Paryzkie budziki w eleganckich osłon. bronzowych................ 12, 13—14 "

Przenośne zegary dla kontrolowania strażników

na 6 stacyj, werk ankrowy w rubinach, najlepszy w świecie wyrób .... 40—48 "
Takie same nieprzenośne na jedną stację 28— "
Francuzkie zegary brązowe eleganckiéj formy, 18, 20, 22, 25, 30 złr.
Francuzkie zegary salonowe 28, 30, 40, 50, 60, 70 do 100 złr.

Pendułowe zegary własnéj fabryki z 2-letniem poręczeniem.

Codziennie do nakręcania 11, 12, 13 złr.
Co 8 dni 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 25 złr.
Bijący pół i całe godziny 32, 35, 38 złr.
Bijący kwadranse i godziny 50, 55, 60, 65 złr.
Regulator miesięczny 30, 32, 35, 40 złr.
Za opakowanie pendułowego zegara fl. 1.50—2 fl.

☞ Reparacye uskutecznia się najstaranniéj.

☞ Zamówienia z prowincyi za zaliczką pocztową lub za poprzedniem przesłaniem należytości, uskutecznia się punktualnie. Przedmioty niepodobające się, ponatychmiastowém odesłaniu, wymienia się. Zegarki przyjmuje się w zamian.

☞ Na żądanie, za poprzedniem nadesłaniem gotówki lub za przekazem pocztowym wysyła się zegarki i łańcuszki do wyboru.

Do łaskawego uwzględnienia.

Wszystkie moje zegarki są najlepszego gatunku, i dla tego słyną w świecie dla nadzwyczajnéj taniości i trwałości. 3838(8-50)

W drukarni „Kraju" pod zarządem St. Gralichowskiego.